

Protokoll fört vid möte med Landsbygdsnätverkets styrgrupp den 17 resp. 23 Februari 2021.

Närvarande 17 februari (§ 1 - § 11) och 23 februari (§ 12 - § 19)

Jan Cedervärn, Jordbruksverket, ordförande
Lars Björneld, Lokalt ledd utveckling
Caroline Karlsson, Lokalt ledd utveckling FOG
Eva Engström, Länsstyrelserna
Marianne Wetterin, Naturvårdsverket
Christina Milén Jacobsson, Hushållningssällskapens Förbund
Mathias Mellgren, Företagarna
Tore Johnsson, Sveriges Fiskares Producentorganisation enbart § 1 - § 11
Thomas Norrby, SLU
Martin Olauzon, Tillväxtverket
Anneli Gunnars, Naturbruksskolornas förening
Caroline Waldheim, Svenska Fotbollförbundet
Anders Johansson, Coompanion, enbart § 12 - § 19
Sofia Björnsson, LRF, enbart § 12 - § 19
Åse Classon, Hela Sverige ska leva enbart § 12 - § 19

Adjungerad:

Lina Andersson, Förvaltningsmyndigheten Jordbruksverket
Bianca Burkardt Salazar, Näringsdepartementet
Åsa Wolgast Broberg, Näringsdepartementet

Från kansliet:

Maria Gustafsson
Nils Lagerroth
Veronica Andrén

Deltog inte:

Maria Ahlsved, Näringsdepartementet

Deltog inte någon av dagarna:

Åza Rydén, ESF-rådet (Adjungerad)

§ 1 Öppnade

Jan Cedervärn öppnade mötet och hälsade välkommen.

§ 2 Sekreterare

Som sekreterare för mötet utsågs Nils Lagerroth.

§ 3 Justerare

För att justera protokollet utsågs Marianne Wetterin.

§ 4 Föregående protokoll

Föregående protokoll från den 24 – 25 november 2020 finns utlagt på webbplatsen.

Thomas Norrby påpekade att det i paragraf 5 står om en ”stor utmaning är att klara av It-stöd och regler.” Detta borde förtydligas. En fråga är om det avser kombinationen eller IT-systemet som sådant? **Lina Andersson** kommenterade att de största problemen fortfarande är att klara IT-stöden på jordbrukarstödssidan. Det gäller IT-systemet som sådant för att klara rapporteringen. Villkoren skall förenklas och det behöver bli enklare för kund. Det ska då även bli enklare IT-mässigt och regelmässigt överlag. Kommissionens fokus har varit en förenkling. Den stora utmaningen är dock att rapporteringen måste göras både för det gamla och det nya systemet. **Jan Cedervärn** kommenterade att det finns en viss kombination. Det kan vara oklara rapporteringskrav till kommissionen som i hög grad påverkar hur IT-strukturen byggs.

Beslutades att godkänna föregående protokoll och lägga den till handlingarna.

§ 5 Information från Näringsdepartementet och Förvaltningsmyndigheten

Bianca Burkardt Salazar, Näringsdepartementet inledde med att berätta om EHHF, som framöver kommer att heta EHFVF, Europeiska Havs-, Fiskeri- och VattenbruksFonden. I förhandlingarna nåddes en överenskommelse mellan Europaparlamentet och Rådet i början av december. I sak är allting klart. Nu är det en del tekniska delar kvar såsom anpassning till CPR, Common Provisions Regulation, för kompletterande bestämmelser, ex inom förvaltnings- och kontrollsystem. Det återstår även en översättning på alla språk som tar tid. Lagstiftningen ska kanske antas i maj. I dagarna förbereds ett regeringsbeslut för att skjuta upp den slutliga leveransen av programförslaget från Jordbruksverket från den 26 feb till 31 maj.

För arbetet med själva programmet är detta igång sedan länge. Nu har det varit en beredning på Regeringskansliet om förslag till åtgärder i kommande program. Jordbruksverket kommer idag få en återkoppling om resultatet. I nästa steg kommer man att leverera andra delar såsom budgetförslag, beskrivning av förvaltningsstruktur och förslag till förenklingar. Detta kan beredas av Regeringskansliet i april. Ett sista remissmöte med intressenterna planeras i början av maj. Därefter stängs det och Jordbruksverket kan fokusera på att ta fram en version som kan lämnas till Kommissionen, enligt den mall som ska in i det elektroniska systemet. Underhand blir det förhandling med Kommissionen för att underlätta godkännandet av programmet. Målet är att programmet ska vara i gång i december i år.

Nuvarande program är inte avslutat. Jordbruksverket håller på med en översyn av tillgängliga medel i programmet. Syftet är att föreslå en sista programändring. Man ska då göra omfördelningar av medel som möjliggör maximalt utnyttjande av det som är kvar.

Jordbruksverket förbereder i programändringens ett förslag om skrotningsstöd. Det kommer finnas möjlighet för torskfiskare i Östersjön som drabbats av nollkvoter 2021 att kunna skrota sina fartyg förutsatt att de uppfyller övriga villkor för stöd.

I uppdrag från **Maria Ahlsved**, näringsdepartementet rapporterade **Bianca** att vad gäller Partnerskapsöverenskommelsen, PÖ så har den varit på remiss. Ca 90 svar har inkommit som nu sammanställs. Det finns synpunkter på hur det blir med synergier för regional- och socialfonden. Det är fortfarande svårt med samordning och landsbygdsfonden saknas i kommande period. Man borde även utveckla mer om synergier med andra fonder. Näringsdepartementet tar till sig synpunkterna och processen fortsätter. Budgetfördelningen är nästa steg vad gäller beredning inom regeringskansliet. Lagstiftningen behöver vara antagen för att kunna lämna in förslagen. Den delen beräknas vara klar i maj.

På fråga om vilka förväntningar som finns på nätverk vad gäller nästa period om vattenbruk och havs- och fiskeri gavs svaret att nätverket är väldigt viktigt för att genomföra programmet. Nätverket har en stor roll framöver. Det har funnits en finansiering från EHFF för LLU, som i nästa programperiod inte kommer att ske. Det finns då ännu större anledning för att nätverket ska fortsätta och bidra till genomförande med den erfarenhet som funnits. Det arbetet ska fortsätta och utvecklas. Det är viktigt. Förväntningarna är att kunna utveckla det arbetet och fortsätta leverera. Det är en viktig del med nätverksbyggande och utbyte av erfarenheter. Det är en naturlig del av genomförandet av programmet.

På fråga om hur regeringskansliet förhåller sig till att Landsbygdsprogrammet inte är med i PÖ och om att skapa synergier mellan programmen, gavs svaret att även om landsbygdsfonden inte är en del av regelverket och huvuddelarna i PÖ, så måste ändå synergier med fonderna och andra EU instrument hanteras. Det gäller även Horizon och LIFE. Vid beredning av de olika programmen inom regeringskansliet undersöks hur det går att komplettera och undvika överlappningar. Arbetet fortsätter för att hitta synergier även för de som inte är med i PÖ. Regelverket kan dock ställa till det för att nå synergier. Ambitionen är att ha en samordningsgrupp med de myndigheter som har ansvaret för förvaltningen av dessa fonder. Operativt kommer synergier att finnas. Myndigheterna ansvarar för den operativa delen och bidrar. Perspektivet måste vara att inte enbart tänka hur det kommer uppifrån. Det behövs ett utbyte om var det finns synergier. Det är inte alltid uppenbart, bland annat på grund av att regelverken är annorlunda.

Maria Gustafsson kommenterade att en synergi är att nätverket jobbar med två fonder och länkar dessa. I den nya förordningen vad gäller nätverket så lär det uppgift att länka till andra strategier och program. Nätverken har bra sats enl. kommissionens förväntningar att jobba länkande.

Åsa Wolgast Broberg inledde med information från **Maria Ahlsved** om det regionala utvecklingsarbetet. Vad gäller ERUF, Regionalfonden, så pågår detta enligt planeringen vad gäller det nationella programmet och de åtta regionala programmen. Det finns förslag framme som regeringen har fått. Just nu pågår arbetet med att analysera dessa förslag. Under våren blir det möjligt justera förslagen, inte minst gäller det förändringar om den slutliga finansieringen. Målet är att lämna in dessa program under sommaren, men det är avhängigt när det är färdigförhandlat.

Det pågår även ett arbete om en ny nationell strategi för regional utveckling gällande mellan 2021 och 2030. Vi är mitt uppe i detta arbete, det finns dock inslag av länkar mellan olika initiativ som bidrar till regional utveckling. Det blir en skrivelse till riksdagen den 23 mars. Det ska även tas fram en handlingsplan kopplat till genomförande av strategin.

En ny regionalstöds-karta. I slutet av sommaren 2020 presenterade Kommissionen förslag till nya riktlinjer för regionalstöd som träder i kraft 1 jan 2022. De innehåller riktlinjer för hur regionalstöd ska ges till företag i missgynnade områdena. Det kan bli lite större områden än idag. Förslaget är att 21 % av Sveriges befolkning kan ingå i regionalstödsområdena. Först ska förslaget antas av kommissionen, sedan skall departementet anmäla en regionalstöds-karta.

Slutligen om strandskyddsutredningens betänkande som är ute på remiss. Det går att lämna synpunkter senast den 3 maj. Det var aktuellt från perspektivet regional utveckling.

Vad gäller jordbrukspolitiken fortsätter arbetet med den strategiska planen. Det kom ett underlag i december från Jordbruksverket med förslag på insatser. Det kom en komplettering i veckan. Och en ytterligare komplettering är på gång. Det är en mödosam process under hela året. Det blir infomöten men ingen remiss. Dessa startar i andra halvan av mars. Förhandsutvärderarna håller en konsultation om den strategiska miljöbedömningen i planen och kommer att inhämta synpunkter om miljöprofilen.

Kommissionen har gett rekommendationer om vad som bör prioriteras i den strategiska planen, vilka stämmer väl överens med Sveriges tankar. Dock vill de även hantera skogsfrågorna, vilken regeringen inte tänker göra. De frågar också hur man ska integrera målen i Farm to fork och biodiversitetsstrategin. Den dialogen pågår.

Det ska vara klart under året och sedan ett helt år i process med Kommissionen så ett införande 2023, om förhandlingsarbetet löper på enligt plan. Dock finns en osäkerhet runt stora frågor om Grön arkitektur och Marknadsordning.

Landsbygdsprogrammet, det nuvarande, som ska gälla 2021 och 2022 behöver ha en programändring 7 till kommissionen om hur pengarna ska fördelas. Denna programändring lämnas i dagarna till Kommissionen, och sedan har de en viss tid på sig innan svar. I formell mening har vi inget landsbygdsprogram just nu, men det är en god dialog med kommissionen. Det finns ytterligare medel i den sk återhämtningsfonden. Det blir en Programändring 8 som hanterar dessa medel i återhämtningsmedel. Jordbruksverket kommer ge förslag om hur detta ska hanteras.

Lina Andersson, Jordbruksverket informerade om att det blir inga fler förlängningsår utan det nya startar 2023. Förlängningsåren går i stort sett vidare med samma regler som tidigare. Jordbrukarstöden fortsätter med de allra flesta stöden. För de som har innevarande åtaganden för miljöersättningar fortsätter det som vanligt. Det blir troligen höjning av ersättningsnivån både på allmänna värden och särskilda värden för betesmarker.

För projekt- och företagsstöden görs försök med vissa förenklingar, att underlätta förskottsutbetalningar och att lätta på regler inom kompetensveckling och rådgivning. Det är bra

att det inte är ytterligare krav på offentligt stöd utöver inom Leader/LLU, där kommunerna behöver förstå att de ska gå in med pengar.

Projekten och investeringarna kan beviljas från det att programändringen är inskickad. Det är inte gjort men det finns en dialog med Kommissionen. När det blir ett inofficiellt godkännande kan programändringen officiellt skickas in och då kan det också beslutas om ändringar i föreskrift. Det blir även ändringar i svensk förordning med vissa lättnader och justeringar. Efter inskickandet till kommissionen kan stöd beviljas med de nya pengarna.

Det är mycket pengar, i många fall betydligt mer än årsgenomsnitt tidigare år. Det gäller kompetensutveckling, investeringsstöd, startstöd, förädlingsstöd etc. Det är ett ökat fokus på livsmedelsstrategin. Det kommer även vara mer pengar för Lokalt ledd utveckling. Det är flera områden där regeringen nu gör mer satsningar. Dock finns det inte med nya bredbandspengar, så totalsumman blir därför ganska lik. Och där hoppas Jordbruksverket m fl att det ska bli enbart ett nationellt stöd till bredband.

De pengar som kommer in nu och är kvar kan betalas ut fram till 2025. Det är inget slutdatum att allt måste vara beviljat 2022. Det ska rekvireras hos kommissionen senast i slutet av 2025. Det blir då deadline för alla pengar 2014 – 2022. Pengarna för förlängningsåren kommer inte hålla isär utan det kommer gå in i den allmänna potten.

Det finns ambitioner att ge extra till strukturstärkning. Det är viktigt informera att det finns pengar att söka. Beräkningen är att i början av mars kommer de nya pengarna läggas ut i systemet. Mer information finns på Jordbruksverket webbsidor [här](#).

Vad gäller återhämtningspengarna, 1,4 Mdr kr ytterligare, lämnar Jordbruksverket idag två olika förslag till regeringskansliet. Grunden är jordbrukets och landsbygdens utveckling med stort fokus på miljö och klimat. Samma andel som idag, ska gå till jordbrukets miljö- och klimatarbete, dvs 60 % av dessa medel. Det är oklart hur förhandlingen går och hur regeringen kommer att hantera detta. Det andra uppdraget är att se om det går att växla ut pengar från programändring 7, så att den svenska medfinansieringen minskar och att återhämtningspengar läggs in där. Då blir det i så fall inte en ökad satsning på 1,4 Mdr kronor. Det är en dialog som pågår inom regeringskansliet och det är det som underlaget som skickas idag handlar om.

Vad gäller fisket har programtexter levererats 1 mars med budgetar, förhoppningen är slutleverans innan sommaren med en version som kan lämnas till kommissionens. Då skall alla avstämningar vara klara med start innan 1 december. Innehållsmässigt är det ganska likt dagens program. Det innehåller satsningar på främja hållbart fiske, bevara akvatiska resurser, hållbara vattenbruk, kontroll och datainsamling samt främja marknader för fisk och vattenbruk. Det finns mycket av detta som Landsbygdsnätverket kan jobba med, ex vattenbruket som behöver en skjuts med nya entreprenörer etc. Vad gäller fisket gäller att inte fånga mer fisk, men där handlar det om diversifiering, hitta nya roller och få mer pengar för den fisk som fångas. Här finns också ett viktigt jobb för nätverket att göra. Kopplingen med Leader när nu allt är i en fond är viktig och även att jobba brett inom ramen för målen i kommande CAP.

För CAP efter 2023 har ett förslag lämnats. Nu startas en verksamhetsutveckling. Förhoppningen är att få veta från regeringskansliet vilka stöd som kommer och som är stabila och om den

utformning som Jordbruksverket föreslår kommer att hålla till 2023. Arbetet börjar nu med att bygga och titta på regler, föreskrifter, rutiner, IT utveckling och se till att jordbrukarstöden snabbt ska komma ut. Det är mycket jobb med rapportering. På projekt- och företagsstödssidan är redan ett jobb gjort för att ställa tydligare frågor till kund, så att det ska bli lättare att söka, tydligare vad man söker för och för att uppgifter kommer in i tid så att kompletteringar undviks. De uppgifter ska komma in som behövs så att det som ger bäst nytta för samhället ska gälla.

Jordbruksverket arbetar nu hårt för att Leader ska finnas i hela Sverige. Det finns en dialog med leadergrupperna om detta. Grunderna har tagits fram för att Leaderområdena ska kunna påbörja sitt arbete med strategierna. Jordbruksverket lobbar inte gentemot kommunerna, det får göras inom Leaderområdena. Jordbruksverket har tagit fram bra mallar och utbildningar om hur de kan jobba med de krav som finns från kommissionen.

Lars Björnell kommenterade att vad gäller finansieringen till förlängningsåren är det väldigt olika vad gäller Leader. I ett område får man 15 – 20 procent från kommunerna och resten behöver gruppen, eller projekten själva, få ihop till varje projekt. Det är även oklart i flera kommuner hur man vill engagera sig framöver i Leader.

Jan Cedervärn konstaterade att detta var sista gången som Lina Andersson rapporterade från den förvaltande myndigheten, och tackade Lina så mycket för hennes deltagande i styrgruppsmötena.

§ 6 Lägesrapport

Lägesrapporten var utskickad med handlingarna. **Styrgruppen** tog upp frågor **om** svårigheter med transnationellt samarbete, bland annat på grund av svårigheter med resor under pandemin. Från Kommissionen och ENRD finns tydliga förväntningar bl a att utöka insatserna för EIP att gälla hela AKIS.. Alla lokala utvecklingsstrategier kodas så att när det kommer förfrågningar så kan dessa riktas till de områden som har denna typ av satsningar. Former för samverkan transnationellt behöver utvecklas även om det inte blir fysiska möten), **om** problem med fisket på ostkusten p g av bifångstregler för torsk i Östersjön, samt **om** möjligheter att få in de globala målen för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals, SDG) i de regionala utvecklingsstrategierna (RUS) via verktyg som Leader tillhandahåller (Smarta landsbygder och livsmedelsstrategin är konkreta insatser som kan länka in regionerna i landsbygdsutvecklingen)

Beslutades att godkänna lägesrapporten och lägga till handlingarna.

§ 7 Ekonomisk lägesrapport

Maria Gustafsson informerade om utskickad ekonomisk lägesrapport. Rapporten är ett avslut för den tidigare två-årsperioden och ej utnyttjade medel rullar nu över i den nuvarande perioden. Vissa poster har ett lågt nyttjande, en del av de pengarna är dock uppbokade. Totalt sett är inte budgeten överskriden. De områden som kostat mer än budgeterat är kommunikation samt kanslilönerna. Fortlöpande har det behövts anställas och förstärkas på kommunikatörssidan, vilket har rapporterats till styrgruppen. Kanslikostnaderna har överskridits med 3 procent

gentemot budget. I detta ligger även högre kostnader för styrgruppen än budgeterat. Det totalt nyttjande av budgeten var 87 procent.

Styrgruppen tog upp om att balansen mellan det som kansliet gör och det som medlemmarna gör kan riskera bli skevt. Kan medlemmarna mobiliseras mer och att nya vägar hittas för det?

Maria Gustafsson svarade att det är en viktig iakttagelse och att i budgetförslag för 2021-2022 så har kanslidimensioneringen sänkts i förhållande till övrig verksamhet.

Beslutades att godkänna den ekonomiska lägesrapporten och lägga den till handlingarna.

§ 8 Aktivitetsplan inkl. budget och bilaga om kommunikationsplan

Maria Gustafsson fördrog utsänt förslag till aktivitetsplan inkl. budget och bilaga om kommunikationsplan. Vid denna punkt idag är det föredragning och diskussion. Beslut tas vid nästa möte den 23 februari.

Aktivitetsplanen har processats fram i en intressentdialog och i inspel från den strategiska planen. Vid förra mötet jobbade styrgruppen workshopmässigt med etappmålen och resultatet omarbetades via en remiss. Synpunkterna beaktades i denna slutliga version. Själva aktivitetsplanen bör därmed vara genomdiskuterad.

Aktivitetsplanen blir en brygga, en bro mellan avslut och förlängning av en programperiod med sikte på att mobilisera för de nya satsningarna som ska igång i nästa period. Det är en brobyggande aktivitetsplan. När aktivitetsplanen är fastställd skall den diskuteras och utvecklas i arbetsgrupperna och i en dialog mellan och med ordföranden i grupperna. En ambition är att öka medlemmarnas insats och att dessa då skall få kostnadstäckning för sin arbetsinsats.

Styrgruppen gav synpunkter **om** att det är svårt med kvalitativa målsättningar och att mäta det man utför (i aktiviteterna sätts upp vad som kan mätas, om hur deltagarna upplever att de fått ny kunskap, etc.), **om** kommunikatörsnätverket och verktyg för spridandet, **om** skillnaden mellan digitala och fysiska möten (fler kan nås med digitala möten), **om** vikten få ut resultaten från mötena om man har missat dem., **om** hur att jobba med medlemmarnas egna kanaler och behovet av kraft för att göra det, **om** Landet Lär som en mycket bra form för att få ut mycket bra information (de borde vara längre så man hinner med alla frågor, men det är samtidigt attraktivt att de inte är så långa), **om** vikten att ha fysiska möten när det väl öppnas upp (då kan vi använda kunskapen från de digitala mötena på det de är bra på, om infospridning etc). Det kommer ställas krav på att vi verkligen ses och att det blir kvalitet på dessa möten när vi väl ses. De rena informationsmötena vill man inte delta i. Det kommer hända mycket när det öppnas upp, **om** att den kunskapsspridande rollen och även den opinionsbildande rollen för att lyfta geografiska perspektiv är viktig (kansliets kompetens och förmåga och det inarbetade arbetssättet som finns behöver nyttjas), **om** poddarna som numera är ett andningshål, att ta telefonen och gå ut och lyssna är bra (poddar är dyra men ett modernt sätt numera. Ungdomar lyssnar på poddar istället för radio), **om** att ta med erfarenheterna från de konferenser som genomförts med många deltagare i stället för att splittras på flera fysiska konferenser, samt **om** att titta 4 - 5 år framåt och vara med i spaningar om hur våra beteenden förändras (då är vi långt framme i landsbygdsfrågor)

Jan Cedervärn tackade för inspelen. Beslut om planerna kommer att tas vid styrgruppens möte den 23 februari.

§ 9 Beslut om ny ordförande i gruppen Ung inkludering

Veronica Andren föredrog förslag till ny ordförande för arbetsgruppen gruppen Ung inkludering från och med 18 februari 2021.

Nuvarande ordförande för gruppen Ung inkludering, Sara Sjöqvist, lämnar gruppen. Kansliet tillsammans med avgående ordförande föreslår att Ellen Lundkvist, MUCF efterträder henne. Ellen är redan aktivt involverad i gruppen, vilket är en fördel för att behålla en kontinuitet samtidigt som gruppens verksamhet utvecklas i enlighet med Aktivitetsplanen för 2021-2022

Beslutades att Ellen Lundqvist blir ny ordförande i gruppen Ung inkludering

§ 10 Beslut om ny ersättningsnivå

Nils Lagerroth föredrog kansliets förslag till nya ersättningsregler för medverkan i möten och för operativt arbete, som representanter från medlemsorganisationerna inom Landsbygdsnätverket gör. Dessa återfinns idag i de riktlinjer som gäller för arbetsgrupperna. Nivån på ersättningen har varit densamma sedan Landsbygdsnätverket startade 2007. Nivån har i några fall inneburit svårigheter för en del medlemsorganisationer att medverka i Landsbygdsnätverkets aktiviteter. Samtidigt har en del upplevt reglerna för faktisk lönekostnadsersättning som krångliga.

Den tidigare ersättningen på 375 kr räknas upp med procentsatsen för lönejusteringar (enligt SCB mellan 2008 – 2021) till ersättningen 510 kr. Med hänsyn tagit till sociala avgifter, ersättning till avtalsenliga försäkringar (totalt 47,51 %, enligt jordbruksverkets interna beräkningsmall) skulle ett arvode till privatperson uppgå till 345 kr. Av förenklingsskäl tas möjligheten att få ersättning för faktisk lönekostnad bort.

Procentsatsen 47,51 % och ersättningen 345 kr är justerat i förhållande till utsänt förslag.

Styrgruppen diskuterade förslaget och en synpunkt var att i första hand betala ut ersättningen till medlemsorganisationen och endast i undantagsfall till privatperson. Reglerna kommer att återfinnas i landsbygdsnätverkets riktlinjer där det även kommer att stå att ersättning ej betalas ut till nationella myndigheter.

Beslutades att:

- Att arvodet blir 510 kr per timme (4080 kr för heldag) och arvodet till privatperson 345 kr per timme (2760 kr per heldag)
- Att möjligheten att få ersättning för faktisk lönekostnad tas bort.
- Att de nya nivåerna och förändringen i reglerna kan gälla fr o m 1 mars 2021
- Att ersättning till privatperson skall ges enbart i undantagsfall.

§. 11 Fördjupad lägesrapport från arbetsgrupp

Christina Milen Jacobsson informerade om arbetsgrupp Affärsmöjligheter inom de gröna näringarna. I arbetsgruppen ingår representanten från Länsstyrelsen, Vreta Kluster, Jordbruksverket, SLU och LRF. **Nils Lagerroth** är kansliets representant i gruppen.

Aktiveter genomförs i frågor om:

- klimatanpassning (informationskampanj om rådgivning/projekt i olika EU länder),
- svenska råvaror i privata restauranger (student skriver rapport, klar i maj),
- samordning av gröna kluster (synliggörande på hemsidan, gemensamt projekt för erfarenhetsutbyte/utveckling samt kontakt med Tillväxtverket om statsstödsregler),
- stötting av MATtanken (eget projekt med egen budget),
- AKIS (om det Agrara Kompetens- och Innovationssystemet med Mötesplats AKIS den 17 – 18 mars) samt
- att få in fler aktörer in i Landsbygdsnätverket(ex inom områden ull och vildsvin)

Styrgruppen diskuterade statsstödsreglerna (som kan vara viktigt att lyfta i ett större sammanhang), Mötesplats AKIS (om vad som händer mellan de årliga Mötesplats AKIS), de Gröna klustren (att de etablerade klustren kan ge hjälp till fler kluster att utvecklas) samt hur de olika grupperna som arbetar med AKIS och ARAKIS kan samarbeta och formera sig.

Styrgruppen ajournerade sig

12. Beslut Aktivitetsplan inkl. budget och bilaga om kommunikationsplan 2021-2022

Maria Gustafsson informerade om att denna punkt är en beslutspunkt efter att diskussionen om aktivitetsplan, budget och kommunikationsplan fanns vid punkten 8 vid styrgruppens möte den 17 februari. Några justeringar är gjorda i kommunikationsplanen, exempelvis att byta till ordet dialog istället för interaktiv kommunikation och andra klarspråksändringar, att skriva in hur uppföljningen kommer att ske (exempelvis i medlemsenkäter), att jobba vidare med digitala mötesformer som utgångspunkt och att vid behov komplettera med fysiska träffar samt att vitalisera kommunikatörsnätverket. I mån av resurser är en sekundär målgrupp en bredare allmänhet.

Styrgruppens diskuterade aktivitetsplanen och kommunikationsplanen och tog upp frågor om mer klarspråk och redaktionella justeringar (dock speglas ibland texten i EU-förordningen). Flera i styrgruppen uttryckte att processen varit bra och att de är nöjda med resultatet.

Beslutades att tillstyrka utsänd aktivitetsplan för 2021 och 2022 och kommunikationsplan för samma period.

13. Revidering Stadgar

Maria Gustafsson berättade om revideringen av stadgarna som görs med anledning av förändringen av kansliets plats inom jordbruksverket. Det blir då tillfälle att se över även andra saker i stadgarna. Formellt är det Generaldirektören på Jordbruksverket som beslutar efter att ha hört styrgruppen. Jurister på Jordbruksverket har varit inblandade i översynen.

I utsänt dokument finns justeringarna i stadgarna markerade med gult. Det gäller bland annat:

- I verksamhetsparagrafen läggs in vilken förordning som reglerar nätverkets roll, samt att det är under två förlängningsår som stadgarna skall gälla.
- I praktiken är det styrgruppen som fastställer medlemskap och inte Jordbruksverket. Det räcker med styrgruppsprotokollet. Det som gällde passiva resp. aktiva medlemmar har spelat ut sin roll.
- Det står nu att utträde skall anmälas till Jordbruksverket, det ändras till Landsbygdsnätverkets kansli som ju ligger på Jordbruksverket.
- Styrgruppen bereder inte beslut om ekonomisk fördelning utan fastställer inom ramen för de medel som finns avsatta för nätverket. I botten ligger handlingsplanen som GD antaget.
- Vad gäller arvoden justeras det till det som antogs vid möte den 17 februari.
- Utträde ur styrgruppen behöver enbart anmälas till kansliet.
- Vad gäller att godkänna arbetsgruppernas arbetsplaner så är detta borttaget. Styrgruppen styr via ramar så som mål, inriktning och budget och följer upp verksamheten vid varje möte via lägesrapporten.
- Det har tillkommit en ny paragraf om kansliet. Kansliet skall i enlighet med landsbygdsprogrammet finnas vid Jordbruksverket. Styrgruppen är kansliets uppdragsgivare. Kanslichefen har samma ansvar som en enhetschef inom Jordbruksverket. .

I **Styrgruppens** diskussion om stadgarna togs bland annat frågor upp **om** vad som ligger i det begreppet ”styr” och om en styrgrupp med externa aktörer kan styra över en verksamhet som ligger inom Jordbruksverket. Styrgruppens mandat definieras av programmet och den handlingsplan som finns för genomförandet av nätverkets arbete. Det är den övergripande ramen. Styrgruppen beslutar i ärenden som är begränsade av den ramen, **om** vad innebörden är ”kanslichefen leder kansliet placerad direkt under styrgruppen och dess ordförande”(Bör vara ”Kanslichefen leder kansliet. Kanslichefen leds av styrgruppen och dess ordförande.”), **om** vem som har arbetsgivaransvaret (Kansliet är en resurs som Jordbruksverket tillhandahåller till styrgruppen för Landsbygdsnätverket. Arbetsmiljöfrågorna hamnar hos Jan Cedervärn), samt **om** hur att hålla isär det som är Jordbruksverkets arbetsordning och det som är styrgruppens ansvar.

Jan Cedervärn kommenterade att alternativet till stadgar hade varit att reglera nätverket i Jordbruksverkets arbetsordning. Frågan tas nu tillbaka och förtydligas efter styrgruppens

diskussion. Syftet med punkten har varit att få styrgruppens synpunkter i beredningsprocessen. Det har varit en del inspel som framförallt handlat om förtydliganden. Styrgruppen har därmed gett sin input i beredningsprocessen för beslutande stadgar. Stadgarna behöver därför inte gå tillbaka till styrgruppen, dock behöver man givetvis se vad det blir för ändringar.

Beslutades att styrgruppen därmed gett sina synpunkter på Landsbygdsnätverkets stadgar.

§ 14. Beslut om medlemsmöte nov 2021. Diskussion om förväntat resultat och utfall.

Veronica Andrén föredrog tankar om medlemsvård och medlemsträff. Ett material var utsänt till styrgruppen. En utgångspunkt är frågor som kom upp i intressentdialogen om hur man kan engagera sig och vilka förväntningar som finns som medlem. Många har svårt att förstå vad det innebära att vara medlem i Landsbygdsnätverket. Vad förväntas av organisationerna för att bli aktiva och hur kan man bidra in i verksamheten, även om man inte är med i en arbetsgrupp. Detta är frågor från ett medlemsperspektiv, både från befintliga medlemmar och de som vill bli medlemmar. Med en god medlemsvård vet medlemmarna vad som förväntas och hur de kan känna sig trygga i medlemskapet. De känner ett ägarskap och känner sig som en del av något större.

Frågor att ställa är hur jobbar vi (kansli och styrgrupp) med vikten av att bli sedd? Hur fångar vi upp nya medlemmar? Finns det en process? Hur bär vi oss åt? Exempelvis om det finns en kompetenslucka som behöver fyllas av nya medlemmar. Det finns inget tydligt paket om hur vi raggat upp nya medlemmar. Vem i en organisation ska man vända sig till? Vi behöver tänka igenom om hur vi arbetar med nya medlemmar och även hur vi engagerar och uppvaktar de medlemmar som inte är så aktiva så de känner sig sedda. Hur kan de bli mer aktiva och känna ägarskapet.

Hur fångar vi in de aktuella frågorna för de vi vill ska bli mer aktiva? Hur arbeta för att bli tydliga om vad som förväntas av medlemmarna? Hur engagera och fånga upp frågor från medlemmarna?

Styrgruppen diskuterade frågorna om medlemskapet och tog upp bl a om hur det går att förtydliga vad man som individ i en organisation kan göra för att påverka, **att** man blir medlem i en organisation med de två syftena att dels visa uppskattning och stötta samt dels för att aktivt vara med och påverka, **att** syftet inte är att få fler medlemmar utan värna ett ändå rätt stort nätverk och ge medlemsvård till medlemmarna idag, **att** mötena ibland är mycket landsbygd och väldigt lite lantbruk och hur ger man specifikt medlemsnytta till de gröna resp. blå näringarna (med ett särskilt forum?), **att** det är viktigt i medlemsvården kommunicera mervärdet av att vara medlem, **att** det primära syftet inte är att blir fler men nyckelorganisationer skall inte stå utanför, **att** jobba mer systematiskt för att få in vissa medlemmar utifrån målen (ex Ung företagsamhet och Nyföretagarcentrum), **att** det är bra med omvärldspaning på de organisationer som finns utanför styrgruppen, **att** ordet medlemsvård känns passivt, **att** de flesta jobbar med medlemsnytta och inte medlemsvård, **att** undersöka de som är medlemmar om de fortfarande tycker det är intressant och ser nytta, **att** det är bättre med hälften så många aktiva medlemmar än dubbelt så många inaktiva, **att** många vid intressentdialogen uttryckte att de vill vara aktiva, **att** alla i nätverket har ett ansvar, **att** nätverket kan vara plattformen där man möter de som man normalt

inte möter samt **att** det finns bra material att sprida, exempel en kort animerad film, som enkelt beskriver vad Landsbygdsnätverket är.

Veronica Andrén berättade vidare om ett förslag till medlemsträff den 18 november i höst. Ett dokument är utsänt till styrgruppen. Syftet är att öka medlemsvärden och främja medlemmars känsla för ägarskap. Mål och indikatorer är att 75% av medlemmar ska finnas representerade på mötet, och minst 5 potentiellt nya medlemmar ska finnas med. Deltagarna ska få en ökad kunskap om nätverket genom att styrgruppen redovisar resultat av intressentdialogen och hur den omsatts i en aktivitetsplan. Vid träffen ska även det utmaningsstyrda arbetssättet lanseras. Samt att deltagarna ska dela med sig av tips. Tanken är även att samla kommunikatörerna bland medlemmarna så de kan vitalisera sitt nätverk.

Styrgruppen diskuterade tanken på ett medlemsmöte och gav synpunkter om **att** digitalt bör gälla oavsett om det går att fysiskt träffas eller ej, **att** det kan finnas behov av att diskutera vissa saker i grupper och det då finns ett uppdämt behov av att mötas fysiskt, **att** vi bör även på ett klokt sätt se värdet av de fysiska mötena och **att** personliga kontakter inte kommer fram vid helt digitala möten.

Beslutades att ge kansliet i uppdrag att genomföra ett medlemsmöte den 18 nov enligt utsänt förslag och att en arbetsgrupp bestående av **Christina Milen Jacobsson, Åse Classon, Anders Johansson och Caroline Waldheim** ger stöd till kansliet i arbetet med utveckla formerna för ökad medlemsvård och medlemsmobilisering.

17. Rapport från Landsbygdsträffen 10 feb.

Hans-Olof Stålgren rapporterade om den nationella landsbygdsträffen den 10 februari som genomfördes i samarbete med Tillväxtverket och SKR. Det var 504 anmälda deltagare och cirka 450 deltog som mest. Tanken var att göra en resa tillsammans. Det började med ny kunskap från föreläsare och praktiker för att se nya möjligheter och förändringar. Sedan gruppdiskussion regionalt. En mängd kommentarer kom från dessa gruppsamtal som sedan en panel kommenterade. Även ett kulturinslag med Linda Fors gav vid flera tillfällen kommentar. Efter lunch var det en presentation en rapport från Tillväxtverket och sedan tematiska gruppdiskussioner med valda teman om des nya drivkrafterna, ex digitalisering, naturturism, ung inkludering. Efter detta ytterligare panelsamtal som Maria Gustafsson och Klas Fritzon från Tillväxtverket ledde med panel bestående av GD från Jordbruksverket och Tillväxtverket, landsbygdsministern, ordföranden i SKR och kommunalrådet från Borgholm. .

Beställningen från styrgruppen var:

- Att öka det regionala samarbetet (vissa regioner var duktiga på att få många att anmäla sig ex 55 med från Jämtland Härjedalen, andra län var det inte lika bra)
- Minst hälften av nätverks medlemmar skulle ha deltagit (Cirka 25 % deltog, dock många aktörer som annars inte är så frekvent med vara med exempelvis från kommunerna)
- En träffpunkt varje län (Träffpunkten blev de regionala gruppdiskussionerna)

- Minst 90 % av deltagarna skulle uppge att det var värt att delta (97% svarade ja eller delvis ja).
- Minst 90% skulle säga att de fick nya kunskaper. (96 % svarade ja)
- Minst 75% skulle säga att de kommer ha nytta av deltagandet, (98 % sa ja helt eller delvis).
- Minst 50 % skulle säga att träffen bidrar till bättre samarbeten. (54 % sa ja eller delvis ja.)

I fritextsvaren sa många att de kommer ta vidare dessa frågor. Det har generat vidare aktivitet inom organisationen.

Det var ett mycket givande samarbete med Tillväxtverket och SKR. Stort engagemang även från länsstyrelser och regioner. Många tyckte det var bra teknik, dock andra sa att det inte fungerade alls. För de flesta fungerade det bra. Krånglande teknik stressade många. Det var dock få som behövde hjälp i förhållande till de som det fungerade för. Ambitionen med förorganiserade grupper ställer höga krav på tekniska lösningar.

Ta höjd för många deltagare, det var över maxgränsen 500 som ville vara med.

En anmälningsavgift kan göra att SKR kan vara med fullt ut som medarrangör, eftersom man har principbeslut att man inte ska vara med och arrangera något där man inte tar en avgift.

Olika synpunkter finns på heldag resp. halvdag.

En uppskattning är att det var 123 som deltog från kommunerna, 78 från länsstyrelserna, 52 regionerna, 39 från Leadergrupper samt 24 från HSsL. Dessutom deltagare från Tillväxtverket, flera universitet, statliga myndigheter mm.

Styrgruppen diskuterade behovet av anmälningsavgift, möjligheter att vara fler på mötet än gränsen 500, krav att kameran ska vara på för att få arvode, representation från LRF och övrig ideell sektor resp. från offentlig sektor, varför över 100 deltagare försvann initialt, balansen med kunskapsförmedling och opinionsbildning, att även fritidspolitiker kan representera offentlig sektor samt att kulturinslaget var mycket uppskattat.

16. Diskussion om rutiner för utmaningsstyrda nätverksprocesser.

Veronica Andrén berättade, utifrån utsänt dokument, om utmaningsstyrda nätverksprocesser som kommer från intressentdialogen och kan ses som ett nytt komplement till arbetet i arbetsgrupperna. Det kan även öka samarbetet mellan den nationella, regionala och lokala och inom dessa olika nivåer.

Vilka utmaningar skall då tas upp och hur kan de fångas upp? Och hur fångar man upp idéer hos de medlemmar som inte är aktiva i arbetsgrupper? Är det genom

- Enkäter?
- Forum?

- Regelbundna träffar?
- Engagera arbetsgrupper?

Vilka utmaningar ska antas? Hur gallrar vi? Finns frågor som är för stora eller för politisk känsliga? Exempel på kriterier är:

- **Geografi** (inte vara för litet område, inte alltför lokala)
- **Antal berörda** (flera organisationer bör vara berörda)
- **Möjlighet att engagera sig** (man kommer med även med en arbetsinsats, för de som vill göra det)
- **Innanför eller utanför vår verksamhet** (hur säkerställs en viss kvalitet, att det är neutralt och att det jobbar med nätverkets mål)

Hur jobba med målkonflikter och hur behålla en neutralitet?

- Det finns de inom nätverket som har helt olika agendor. Hur håller man processerna nära nätverkets kärna? Hur bibehålls neutralitet och objektivitet? Hur ta tag i frågor som medlemmar vill belysa samtidigt med bibehållen neutralitet? .

Det finns en budget på en miljon avsatt 2021 och 2022 för utmaningsstyrda nätverksprocesser.

Styrgruppen diskuterade frågorna: Hur fångar vi in utmaningarna? Hur gallrar vi? Hur bibehåller vi neutraliteten?

Synpunkterna från **styrgruppen** handlade bland annat om **att** ha en eventuell testballong ihop med SMHI om klimatanpassning, **att** testa och pröva sig fram och anpassa modellen efterhand, att olika parter som har en målkonflikt ska kunna mötas på en neutral arena (ex. som kompetensrådet), att koppla på möjligheter till utmaningar, **att** testa och göra en pilot där man drar ihop de som drabbas exempelvis av digitalt utanförskap för att hitta en lösning, **att** exempel på utmaningar och målkonflikter är mellan ”storskaligt och småskaligt fiske”, ”Ska vi bygga strandnära eller inte”, ”ska vi ha höjd dieselskatt eller inte”, **att** de rundabordssamtal Gröna näringar gruppen hade om mat, klimat och biologisk mångfald var utmanande, **att** det bör vara tidsbegränsat, tillfälligt och kort, **att** spaningar kan finnas i politiken och politiska beslut, **att** se det som möjlighetspengar och inte som utlysningsspengar samt vikten av **att** bibehålla kontakten med frågeställaren. **Styrgruppen** tog även upp om sin egen och övriga nätverkets roll.

Beslutades att en mindre arbetsgrupp med Thomas Norrby, Christina Milén Jacobsson och Eva Engström jobbar vidare med frågan i samarbete med kansliet.

15. Nya medlemmar

Ansökan om medlemskap har inkommit från Vattenbrukscentrum ost, Utvecklingscentrum för vatten, Agroforestry Sverige och Sweden Food Arena.

Beslutades att

- Bevilja medlemskap för vattenbrukscentrum Ost
- Avslå ansökan från utvecklingscentrum för vatten med hänvisning till att de redan är medlemmar via SKR.
- Bevilja medlemskap för Agroforestry Sverige
- Bevilja medlemskap för Sweden Food Arena.

18. Övriga frågor

Thomas Norrby informerade om att SLU fått förnyat uppdrag inom regional- och landsbygdsforskningen och hoppas på samarbete med fler runt detta. Tomas rapporterade även om uppdraget om ”Long term rural vision” och i planeringen för ENRDs rural vision week 22 – 26 mars. Tanken är att synliggöra landsbygden i Bryssel. Det blir ett samarbete med finska nätverk om unga och landsbygden och en ”fråga unga” – en ”youth panel”.

Åse Classon rapporterade att Landsbygdsriksdagen är förflyttad till nästa år. Eventuellt kan det bli något digitalt under våren.

Lars Björnell meddelade att han lämnar ordförandeskapet i sitt Leaderområde. Lars lämnar då även som ledamot i Landsbygdsnätverkets styrgrupp och tackade för att han fått delta. **Jan Cedervärn** framförde ett tack till Lars för goda insatser i styrgruppen.

19. Avslutning

Jan Cedervärn tackade de närvarande och avslutade mötet.

Vid protokollet

Nils Lagerroth

Justeras

Marianne Wetterin